

МЕНЕДЖМЕНТ

УДК 338.004.353

DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.44-6>

СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЧЕРЕЗ ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ, ІННОВАЦІЇ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК

STRATEGIES FOR ENHANCING COMPETITIVENESS THROUGH DIGITAL TECHNOLOGIES, INNOVATION, AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Другова О.С.

доктор економічних наук,
доцент кафедри менеджменту та бізнесу,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2404-1910>

Druhova Olena

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Стаття є актуальним дослідженням, яке присвячене вивченню сучасних підходів до забезпечення конкурентоспроможності підприємств у глобальному бізнес-середовищі. Одним з ключових аспектів, який розглядається в статті, є роль цифровізації у модернізації бізнес-процесів. Впровадження цих технологій може значно підвищити продуктивність та рентабельність підприємств, що стає особливо важливим в умовах глобальної конкуренції. Окрім цього, у статті досліджується інноваційні підходи до розвитку продуктів та послуг. Інновації є ключовим фактором в забезпеченні конкурентоспроможності, оскільки вони дозволяють підприємствам випереджати конкурентів на ринку шляхом створення унікальних пропозицій, які відповідають потребам сучасних споживачів. Не менш важливим аспектом є вплив сталого розвитку на конкурентоспроможність підприємств. Сталість стала необхідною умовою для успішного функціонування будь-якої компанії у сучасному світі. Зелена економіка, зменшення викидів, використання відновлюваних джерел енергії – це лише деякі з напрямків, які впливають на стратегії підвищення конкурентоспроможності через сталі розвиток.

Ключові слова: конкурентоспроможність, цифрові технології, інновації, сталий розвиток, бізнес-стратегії.

This article delves into contemporary strategies aimed at enhancing competitiveness through the synergistic deployment of digital technologies, innovation initiatives, and sustainable development practices. The study is underpinned by a comprehensive analysis of current trends, empirical research findings, and substantiated theoretical frameworks. The role of digital technologies in fostering competitiveness is thoroughly analyzed, highlighting their transformative impact on business operations and strategy formulation. Furthermore, the article explores innovation as a cornerstone of competitive strategy. Innovations in product development, service delivery, and business models are proposed as critical drivers of differentiation and market leadership. Through a researched examination of innovation frameworks and best practices, the article elucidates how companies can cultivate a culture of innovation, harness disruptive technologies, and capitalize on emerging opportunities to stay ahead in a fiercely competitive global economy. Sustainable development emerges as another pivotal dimension of enhancing competitiveness. The article investigates how integrating sustainability principles into business strategies not only mitigates environmental impact but also fosters long-term resilience and stakeholder trust. The article concludes by synthesizing insights from the analyzed strategies and proposing integrated approaches for enterprises seeking to enhance their competitiveness in the digital age. The proposed strategies are supported by empirical evidence and theoretical frameworks, offering a roadmap for businesses to navigate complex challenges and capitalize on opportunities in an increasingly interconnected global marketplace. In essence, this comprehensive study contributes

to the discourse on competitiveness by offering a nuanced understanding of how digital technologies, innovation strategies, and sustainable practices can be strategically integrated to propel businesses towards sustainable growth and competitive advantage.

Keywords: *competitiveness, digital technologies, innovation, sustainable development, business strategies.*

Постановка проблеми. У сучасному глобалізованому світі підприємства стикаються з постійно зростаючою конкуренцією, яка вимагає від них адаптації та впровадження нових стратегій для забезпечення своєї конкурентоспроможності. Одними з ключових факторів, що сприяють підвищенню конкурентоспроможності, є використання цифрових технологій, впровадження інновацій та дотримання принципів сталого розвитку. Цифрові технології дозволяють підприємствам оптимізувати внутрішні процеси, знижувати витрати та підвищувати ефективність управління. Інновації сприяють створенню нових продуктів та послуг, що задовольняють потреби сучасного споживача, а сталий розвиток забезпечує довгострокову стабільність та відповідальне ставлення до ресурсів і навколишнього середовища.

Водночас, багато підприємств стикаються з проблемами, пов'язаними з інтеграцією цифрових технологій та інновацій у свою діяльність, а також з необхідністю забезпечення сталого розвитку. Це вимагає розробки комплексних стратегій, що об'єднують ці три ключові компоненти для досягнення конкурентної переваги. Таким чином, актуальним є дослідження ефективних підходів до впровадження цифрових технологій, інновацій та сталого розвитку, які сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності підприємств на сучасному ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми підвищення конкурентоспроможності у сучасному бізнес середовищі та використання цифрових технологій, інвестицій та інструментів сталого розвитку приділяли багато закордонних та українських вчених, зокрема Марр Б. [6], Полман П. [6], Гаряннис А.Г. [7], Петриченко І.Л. [1], Зінченко С.О. [1], Власенко М.О. [10], Іванова О.П. [11], Коваленко І.А. [9], Сидоренко П.П. [9], Шульга Т.М. [2] та інші.

Постановка завдання. Метою даної статті є аналіз існуючих стратегій підвищення конкурентоспроможності підприємств через цифрові технології, інновації та сталий розвиток, а також розробка рекомендацій щодо їх впровадження для досягнення максимального ефекту.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасних умовах швидких технологічних змін та глобалізації ринку, підприємства стикаються з необхідністю постійного підвищення своєї конкурентоспроможності для збереження позицій на ринку та забезпечення довгострокового розвитку. Одними з ключових інструментів для досягнення цієї мети є цифрові технології, інновації та сталий розвиток.

Цифрові технології надають підприємствам можливість оптимізувати бізнес-процеси,

знижувати витрати, підвищувати ефективність управління та покращувати взаємодію з клієнтами. Сьогоднішні інформаційні системи, автоматизація виробничих процесів, використання великих даних (Big Data) та штучного інтелекту (AI) дозволяють значно підвищити продуктивність праці та якість продуктів і послуг. Наприклад, впровадження CRM-систем (систем управління відносинами з клієнтами) допомагає підприємствам краще розуміти потреби своїх клієнтів, персоналізувати пропозиції та забезпечувати високий рівень обслуговування, що в свою чергу сприяє підвищенню лояльності клієнтів та зростанню продажів [1; 2].

Інновації є двигуном прогресу та ключовим елементом стратегії підвищення конкурентоспроможності. Вони дозволяють підприємствам створювати нові продукти та послуги, відкривати нові ринки та задовольняти змінні потреби споживачів. Інноваційна діяльність охоплює широкий спектр діяльностей, від науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт до впровадження нових бізнес-моделей та управлінських підходів. Важливим аспектом є створення корпоративної культури, яка стимулює інновації та заохочує співробітників до творчого мислення та впровадження новаторських ідей.

Сталий розвиток стає все більш важливим фактором у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств. Споживачі, уряди та інвестори все більше звертають увагу на екологічні та соціальні аспекти діяльності підприємств. Сталий розвиток передбачає відповідальне ставлення до ресурсів, мінімізацію негативного впливу на навколишнє середовище та створення умов для соціально-економічного розвитку. Впровадження принципів сталого розвитку дозволяє підприємствам не лише відповідати вимогам законодавства та споживачів, але й знижувати витрати через ефективне використання ресурсів, покращувати імідж компанії та залучати інвесторів, які орієнтуються на стійкі інвестиції.

Забезпечення конкурентоспроможності означає здатність підприємства, продукту чи країни ефективно конкурувати на ринку. Це включає в себе ряд стратегій і дій, спрямованих на досягнення переваги над конкурентами. Основні аспекти забезпечення конкурентоспроможності включають інновації в продуктах і процесах, ефективне управління витратами, якість продукції, стратегічне планування, а також здатність швидко адаптуватися до змін у ринкових умовах і технологіях.

Дослідження показало, що забезпечення конкурентоспроможності підприємства можна досягти, використовуючи три основні елементи (рис. 1).

Рис. 1. Елементи конкурентоспроможності, які забезпечують стійкий розвиток підприємства

Джерело: сформовано автором

Нижче наведено п'ять заходів, які допоможуть підприємству підвищити свою конкурентоспроможність за допомогою цифрових технологій:

1. Впровадження CRM-системи (система управління відносинами з клієнтами). CRM-системи допомагають підприємствам краще розуміти потреби своїх клієнтів, персоналізувати маркетингові кампанії, покращувати обслуговування клієнтів та збільшувати їхню лояльність. Вони забезпечують зберігання та аналіз даних про клієнтів, що дозволяє підприємствам приймати обґрунтовані рішення щодо маркетингових стратегій та взаємодії з клієнтами.

2. Автоматизація бізнес-процесів. Використання систем автоматизації, таких як ERP-системи (системи планування ресурсів підприємства), дозволяє оптимізувати внутрішні

процеси, знижувати витрати та підвищувати ефективність управління. ERP-системи інтегрують різні функції підприємства (фінанси, виробництво, логістика, HR) в одну систему, що дозволяє підвищити прозорість та контроль над процесами.

3. Аналіз великих даних (Big Data). Використання аналітики великих даних дозволяє підприємствам аналізувати великі обсяги інформації для виявлення трендів, прогнозування попиту, оптимізації запасів та покращення бізнес-стратегій. Це забезпечує конкурентну перевагу завдяки можливості швидкого реагування на зміни ринку та потреби клієнтів.

4. Використання штучного інтелекту (AI) та машинного навчання. AI та машинне навчання можуть використовуватися для автоматизації рутинних завдань, покращення точності

прогнозів, персоналізації продуктів та послуг, а також для розробки нових продуктів та послуг. Наприклад, чат-боти на основі AI можуть забезпечувати цілодобову підтримку клієнтів, що покращує їхній досвід та задоволення.

5. Розробка цифрових маркетингових стратегій. Використання цифрового маркетингу (SEO, SMM, контент-маркетинг, email-маркетинг) дозволяє підприємствам ефективніше досягати своєї аудиторії, підвищувати впізнаваність бренду та залучати нових клієнтів. Цифровий маркетинг забезпечує точний вимір результатів маркетингових кампаній та дозволяє швидко коригувати стратегії для досягнення кращих результатів.

Впровадження цих заходів допоможе підприємствам підвищити свою конкурентоспроможність, оптимізувати бізнес-процеси, покращити взаємодію з клієнтами та забезпечити довгостроковий розвиток у умовах сучасного ринку.

Інновації. Інновації є критичним фактором для підтримки та підвищення конкурентоспроможності. Вони можуть бути як продуктово-орієнтованими, так і процесно-орієнтованими. Впровадження інновацій є ключовим фактором для забезпечення конкурентоспроможності підприємств. Нижче наведено п'ять заходів, які сприяють інноваційному розвитку та підвищують конкурентоспроможність:

1. Інвестування в дослідження та розробки (R&D). Постійні інвестиції в науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи дозволяють підприємствам створювати нові продукти та технології. Це забезпечує постійний потік інновацій, які допомагають залишатися на передовій ринку та відповідати змінним потребам споживачів. Відомі українські підприємства, такі як «Фармак», активно інвестують у R&D для розробки нових лікарських засобів [3].

2. Впровадження відкритих інновацій. Відкриті інновації передбачають співпрацю з іншими компаніями, науковими установами та стартапами для спільної розробки нових продуктів та технологій. Це дозволяє залучати зовнішні ідеї та технології, що може значно прискорити процес інновацій. Наприклад, участь у міжнародних програмах, таких як Young SDG Innovators Program, сприяє обміну досвідом та спільному розвитку сталих інновацій [3].

3. Розвиток корпоративної культури, орієнтованої на інновації. Створення сприятливого середовища для розвитку інновацій вимагає підтримки з боку керівництва та залучення всіх співробітників до процесу інновацій. Це включає заохочення творчості, забезпечення можливостей для навчання та розвитку, а також створення внутрішніх інкубаторів для розробки та тестування нових ідей. Компанії, такі як ДТЕК, активно працюють над розвитком екологічної свідомості та інноваційних рішень у своїй діяльності [3].

4. Використання інноваційних бізнес-моделей. Переосмислення традиційних бізнес-моделей та впровадження нових підходів до створення та доставки цінності клієнтам можуть значно підвищити конкурентоспроможність. Це може включати перехід до цифрових платформ, використання підписних моделей, або впровадження циркулярної економіки. Наприклад, багато підприємств впроваджують зелені технології та моделі сталого розвитку для зменшення витрат і підвищення ефективності [4].

5. Постійний моніторинг та адаптація до змін ринку. Систематичний аналіз ринку, конкурентів та нових технологій дозволяє підприємствам швидко адаптуватися до змін та виявляти нові можливості для розвитку. Використання інструментів бізнес-аналітики та великих даних допомагає приймати обґрунтовані рішення та розробляти стратегічні плани, що враховують поточні та майбутні тренди. Українські підприємства активно впроваджують такі підходи для підтримки своєї конкурентоспроможності в умовах швидких змін ринку [3].

Ці заходи допоможуть підприємствам залишатися конкурентоспроможними, впроваджуючи інновації та адаптуючись до нових викликів і можливостей, які виникають на сучасному ринку.

Продуктові інновації включають створення нових або покращених товарів та послуг, які задовольняють потреби клієнтів більш ефективно, ніж продукти конкурентів. Наприклад, Tesla використовує інноваційні підходи до розробки електромобілів, що дозволяє їй займати провідні позиції на ринку [5].

Процесні інновації включають впровадження нових технологій та методів управління, що підвищують ефективність бізнес-процесів. Наприклад, Toyota використовує методи «бережливого виробництва» (lean manufacturing), що дозволяє їй знижувати витрати та підвищувати якість продукції.

Сталий розвиток. Сталий розвиток стає все більш важливим фактором конкурентоспроможності. Заходи сталого розвитку, які сприяють підвищенню конкурентоспроможності підприємства, охоплюють різні аспекти, включаючи екологічні, економічні та соціальні:

1. Енергоефективність та використання відновлюваних джерел енергії. Впровадження технологій для підвищення енергоефективності виробничих процесів та використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна та вітрова енергія, дозволяє підприємствам зменшити витрати на енергію та знизити екологічний вплив. Це підвищує привабливість підприємства для екологічно свідомих споживачів та інвесторів [3].

2. Циркулярна економіка та управління відходами. Переход від лінійної моделі виробництва до циркулярної економіки, де матеріали та

продукти використовуються повторно, переробляються та відновлюються, сприяє зменшенню відходів та ефективнішому використанню ресурсів. Наприклад, впровадження технологій для переробки відходів та повторного використання матеріалів може значно знизити витрати та збільшити ефективність виробництва [4].

3. Соціальна відповідальність бізнесу (CSR). Підприємства, що активно впроваджують програми соціальної відповідальності, такі як підтримка місцевих громад, забезпечення справедливих умов праці та інвестування в розвиток персоналу, можуть покращити свою репутацію та привабливість для клієнтів та інвесторів. Це сприяє підвищенню лояльності споживачів та покращенню стосунків з громадами, у яких працює підприємство [3].

4. Екологічно чисті технології та продукти. Розробка та впровадження екологічно чистих технологій та продуктів, які мають менший вплив на навколишнє середовище, дозволяє підприємствам задовольняти зростаючий попит на екологічно чисту продукцію. Це може включати використання безпечних для довкілля матеріалів, зниження викидів шкідливих речовин та впровадження еко-дизайну у продуктах [3–4].

5. Партнерства та кооперація для сталого розвитку. Співпраця з іншими підприємствами, неурядовими організаціями та урядовими структурами для реалізації проектів сталого розвитку може сприяти підвищенню ефективності та результативності таких проектів. Партнерства можуть включати спільні інвестиції в інноваційні екологічні рішення, обмін досвідом та ресурсами, а також участь у програмах з підвищення стійкості громад та екосистем [3].

Впровадження цих заходів сталого розвитку допомагає підприємствам не лише зменшити екологічний вплив та покращити соціальні аспекти діяльності, але й підвищити свою конкурентоспроможність, знизивши витрати, покращивши репутацію та залучивши нових клієнтів та інвесторів.

Компанії, що дотримуються принципів сталого розвитку, зменшують свій екологічний вплив, покращують соціальні умови та забезпечують економічну стабільність. Це підвищує їхню репутацію серед споживачів та інвесторів. Наприклад, Unilever активно впроваджує стратегії сталого розвитку, що дозволяє їй зміцнювати свої позиції на ринку та залучати екологічно свідомих споживачів [6].

Впровадження енергоефективних технологій, перехід на відновлювані джерела енергії та зменшення викидів парникових газів є ключовими аспектами сталого розвитку. Крім того, соціальна відповідальність бізнесу, включаючи покращення умов праці та підтримку місцевих громад, також відіграє важливу роль у підвищенні конкурентоспроможності.

Стратегія підвищення конкурентоспроможності через цифрові технології, інновації та сталий розвиток включає кілька основних напрямків:

1. Впровадження цифрових технологій у всі аспекти діяльності підприємства. Це включає автоматизацію виробничих процесів, використання інформаційних систем для управління ресурсами, CRM-систем для взаємодії з клієнтами, а також аналіз великих даних для прийняття обґрунтованих рішень. Важливим аспектом є забезпечення кібербезпеки та захисту даних, що стає все більш актуальним у сучасних умовах.

2. Створення інноваційного середовища та стимулювання інноваційної діяльності. Це включає інвестування в науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, розвиток співпраці з науковими установами та стартапами, впровадження програм навчання та розвитку для співробітників, а також створення корпоративної культури, що заохочує творчість та новаторство.

3. Впровадження принципів сталого розвитку у стратегію та операційну діяльність підприємства. Це включає розробку та впровадження екологічно чистих технологій, ефективне використання ресурсів, мінімізацію відходів та викидів, а також забезпечення соціальної відповідальності та добробуту співробітників та громад, у яких працює підприємство.

4. Розробка та реалізація стратегічних партнерств та співпраці з іншими підприємствами, науковими установами та урядовими організаціями. Це дозволяє обмінюватися знаннями та ресурсами, спільно розробляти та впроваджувати інноваційні рішення, а також забезпечувати більш ефективне використання наявних ресурсів та можливостей.

5. Постійний моніторинг та оцінка ефективності впроваджених заходів та стратегій. Це включає регулярний аналіз результатів діяльності, оцінку досягнутих результатів та виявлення потенційних можливостей для подальшого вдосконалення. Важливим аспектом є гнучкість та здатність швидко адаптуватися до змінних умов ринку та технологічного середовища.

Реалізація цих стратегій вимагає комплексного підходу та залучення всіх рівнів управління підприємства. Важливу роль відіграє підтримка з боку керівництва та активна участь співробітників у процесах змін та вдосконалення. Тільки за умови ефективної взаємодії всіх учасників процесу можна досягти високих результатів та забезпечити довгострокову конкурентоспроможність підприємства.

Наведемо приклади компаній, які успішно адаптувалися до змін в економічному середовищі та досягли стійкого зростання вартості бізнесу завдяки використанню цифрових технологій, сталого розвитку та інновацій.

Компанія Tesla Inc. стратегічно інвестує у цифрові технології для революції у виробничих процесах та підвищення ефективності виробництва електромобілів. Інтеграція автоматизованих процесів виробництва та розробка високопродуктивних електричних транспортних засобів дозволили Tesla значно знизити витрати та значно підвищити продуктивність. Поза покращенням виробничих процесів, Tesla підтримує своє технологічне лідерство у галузі електричних транспортних засобів шляхом постійного розширення своєї продуктової лінійки. Це включає сонячні панелі та рішення для зберігання енергії для дому, що підкреслює загальне зобов'язання компанії до сталих енергетичних рішень.

Крім технологічних інновацій, Tesla активно працює над розширенням своїх продуктивних можливостей. Ця розширеність включає не лише автомобільний сектор, а й сектор сонячних електростанцій та сховищ енергії для дому [5].

У компанії Unilever цифрові технології займають центральне місце у всіх аспектах їхнього бізнесу, сприяючи оптимізації виробничих процесів, підвищенню ефективності та забезпеченню конкурентоспроможності на ринку. Впровадження аналітики даних дозволяє Unilever не лише моніторити й аналізувати свої операції, але й швидко реагувати на зміни в споживчому попиті та ринкових умовах.

Щодо інновацій, Unilever активно інвестує у розробку нових продуктів, які відповідають сучасним вимогам споживачів у сталому виробництві та використанні відновлюваних ресурсів. Це включає впровадження екологічно чистих технологій та виробничих процесів, спрямованих на зменшення впливу на довкілля та підвищення ефективності використання ресурсів.

Unilever приділяє значну увагу сталому розвитку, активно зменшуючи вплив на довкілля у всій ланцюгу постачання та виробництва. Ця стратегія сприяє збільшенню довіри споживачів до брендів компанії та забезпечує довгострокову стійкість бізнесу в умовах зростаючої глобальної свідомості щодо екологічних питань [6].

Ці приклади підтверджують, що ефективно використання цифрових технологій, інновацій та сталий розвиток дозволяє компаніям не лише адаптуватися до змін в економічному середовищі, а й досягати стійкого зростання вартості свого бізнесу, зберігаючи конкурентні переваги в умовах глобальної конкуренції.

Висновки. Стратегії підвищення конкурентоспроможності через цифрові технології, інновації та сталий розвиток є взаємопов'язаними та взаємодоповнюючими. Впровадження цифрових технологій дозволяє компаніям оптимізувати бізнес-процеси та створювати нові продукти. Інноваційні підходи сприяють покращенню якості товарів та послуг, а сталий розвиток забезпечує довгострокову стійкість та підвищує репутацію компанії. Разом ці фактори формують комплексну стратегію, що дозволяє компаніям зберігати та покращувати свої конкурентні позиції на ринку. Таким чином, підвищення конкурентоспроможності підприємств через цифрові технології, інновації та сталий розвиток є комплексним процесом, що вимагає ретельного планування, системного підходу та активної участі всіх учасників бізнес-процесу. Впровадження цих стратегій дозволяє не лише підвищити ефективність діяльності підприємства, але й забезпечити його стійкий розвиток у довгостроковій перспективі, відповідаючи вимогам сучасного ринку та суспільства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Петриченко І.Л., Зінченко, С.О. Вплив інноваційних технологій на конкурентоспроможність підприємств. *Науковий вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Економіка»*. 2019. Вип. 3. С. 78–85.
2. Шульга Т.М. Сталий розвиток економічних систем у цифрову епоху: монографія. Київ, 2021. 310 с.
3. Сталий розвиток через інновації: як українські бізнес компанії вбудовують сталі ідеї в свої бізнес-процеси. URL: <https://ukraine.un.org/uk> (дата звернення 01.07.2024).
4. Молодковець М. Мінцифри представило Стратегію розвитку інновацій України – про що в ній ідеться. URL: <https://ain.ua/2023/12/15/minczyfry-predstavlylo-strategiyu-rozvytku-innovacij-ukrayiny/> (дата звернення 01.07.2024).
5. Musk E. Tesla's Approach to Innovation. Tesla. 2020. Available at: <https://hbr.org/2020/02/lessons-from-teslas-approach-to-innovation> (дата звернення 01.07.2024).
6. Polman P. Unilever's Sustainable Living Plan. Unilever. 2018. Available at: [unilever.com/sustainable-living/uslr](https://www.unilever.com/sustainable-living/uslr) (дата звернення 01.07.2024).
7. Carayannis E.G., & Campbell D.F.J. (2010) Triple Helix, Quadruple Helix and Quintuple Helix and how do Knowledge, Innovation and the Environment relate to each other? *International Journal of Social Ecology and Sustainable Development*, no. 1(1), pp. 41–69.
8. Пустовойт Ю.В. Інноваційний розвиток економіки: стратегічні пріоритети та механізми реалізації: монографія. Харків, 2019. 250 с.
9. Коваленко І.А., Сидоренко, П.П. Стратегії цифрової трансформації підприємств у сучасних умовах. *Економіка України*. 2020. № 4. С. 45–55.
10. Власенко М.О. Цифрова економіка як фактор сталого розвитку. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інновації в економіці»*. Київ, 2019. С. 102–105.

11. Іванова О.П. Стратегії інноваційного розвитку підприємств у цифрову епоху : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ, 2019. 250 с.

REFERENCES:

1. Petrychenko I. L., Zinchenko S. O. (2019) Vplyv innovatsiinykh tekhnolohii na konkurentospromozhnist pidpriemstv. *Naukovyi visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Seriya "Ekonomika"*, is. 3, pp. 78–85.
2. Shulha T. M. (2021) *Stalyi rozvytok ekonomichnykh system u tsyfrovi epokhu: monohrafiia*. Kyiv. 310 p.
3. Stalyi rozvytok cherez innovatsii: yak ukraïnski biznes kompanii vbudovuiut stali idei v svoi biznes-protsesy. Available at: <https://ukraine.un.org/uk> (accessed July 1, 2024).
4. Molodkovets M. Mintsyfry predstavlyo Stratehiiu rozvytku innovatsii Ukrainy – pro shcho v nii idetsia. Available at: <https://ain.ua/2023/12/15/minczyfry-predstavlyo-strategiyu-rozvytku-innovacij-ukrayiny/> (accessed July 1, 2024).
5. Musk E. (2020) *Teslas Approach to Innovation*. Tesla. Available at: <https://hbr.org/2020/02/lessons-from-teslas-approach-to-innovation> (accessed July 1, 2024).
6. Polman P. (2018) *Unilevers Sustainable Living Plan*. Unilever. Available at: unilever.com/sustainable-living/uslp (accessed July 1, 2024).
7. Carayannis E. G., & Campbell D. F. J. (2010) Triple Helix, Quadruple Helix and Quintuple Helix and how do Knowledge, Innovation and the Environment relate to each other? *International Journal of Social Ecology and Sustainable Development*, no. 1(1), pp. 41–69.
8. Pustovoit Yu. V. (2019) *Innovatsiinyi rozvytok ekonomiky: stratehichni priorityety ta mekhanizmy realizatsii: monohrafiia*. Kharkiv. 250 p.
9. Kovalenko I. A., Sydorenko P. P. (2020) *Stratehii tsyfrovoy transformatsii pidpriemstv u suchasnykh umovakh. Ekonomika Ukrainy*, no. 4, pp. 45–55.
10. Vlasenko M. O. (2019) *Tsyfrova ekonomika yak faktor staloho rozvytku. Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii "Innovatsii v ekonomitsi"*. Kyiv. Pp. 102–105.
11. Іванова О. П. (2019) Стратегії інноваційного розвитку підприємств у цифрову епоху : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ. 250 с.